

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 247/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. R. F., P., zastúpenej advokátom Mgr. Ing. M. B., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu manželstva zaručeného v čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 210/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. R. F. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2012 doručená sťažnosť Mgr. R. F., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ochranu manželstva zaručeného v čl. 41 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 4 C 210/2010 (ďalej aj „namietané konanie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 15. júna 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že na základe návrhu manžela sťažovateľky Š. F. (ďalej len „navrhovateľ“) okresný súd konal v namietanom konaní vo veci rozvodu jej manželstva s navrhovateľom a rozsudkom sp. zn. 4 C 210/2010 z 20. januára 2011 manželstvo navrhovateľa a sťažovateľky rozviedol. Proti rozsudku prvostupňového súdu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 4 Co 218/2011, 4 Co 219/2011 z 26. júla 2011 odmietol. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na zápisnicu z pojednávania pred okresným súdom z 20. januára 2011, keď bol vyhlásený rozsudok o rozvode, a po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku sa obaja účastníci vzdali práva na podanie odvolania proti nemu, čo potvrdili aj svojimi podpismi do zápisnice. Keďže sťažovateľka nijakým spôsobom nepreukázala, že sa odvolania nevzdala, došlo z jej strany k účinnému vzdaniu sa odvolania. Za takejto situácie odvolací súd odvolanie sťažovateľky odmietol ako podané osobou, ktorá na podanie odvolania nebola oprávnená. Sťažovateľka 26. septembra 2011 doručila Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podanie označené ako „*Sťažnosť*“, v ktorom namietala, že jej bola postupom súdov nižších stupňov odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolací súd posúdil toto podanie sťažovateľky podľa jeho obsahu ako dovolanie, ktoré sťažovateľka prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu doplnila. V doplnení uviedla, že podpis do zápisnice pred prvostupňovým súdom, ktorým sa vzdala odvolania proti rozsudku o rozvode, pripojila v silnom citovom rozrušení z celej situácie bez toho, aby chápala jeho význam a uvedomovala si ho, resp. že konala v omyle a že svojím podpisom potvrdzuje svoju účasť na pojednávaní. Ak potom odvolací súd jej odvolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou, porušil jej procesné práva v konaní. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 244/2011 z 15. februára 2012 dovolanie sťažovateľky odmietol ako procesne neprípustné. Označené rozhodnutie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 19. apríla 2012.

V odôvodnení sťažnosti sťažovateľka v podstatnom uviedla:

„V každom svojom vyjadrení v predmetnej veci sťažovateľka tvrdila, že s návrhom nesúhlasí, nepovažuje ho za dôvodný. Tak vo svojom vyjadrení k návrhu zo dňa 9. januára 2011, tak vo svojej výpovedi na súde... aj vo svojom podaní zo dňa 26. septembra 2011 uviedla celý rad dôvodov, ktoré ak nie vyvracajú, tak určite spochybňujú záver súdu prvého stupňa, že jej manželstvo s navrhovateľom je trvale a hlboko rozvrátené, a že je teda daný dôvod na to, aby súd toto manželstvo rozviedol. ...

Sťažovateľka namietala už vo svojom podaní zo dňa 25. februára 2011, že ak sa svojím podpisom do zápisnice o pojednávaní mala vzdať práva podať odvolanie, svoj podpis do zápisnice pripojila v silnom rozrušení, s očami zaliatymi slzami a bez toho, aby chápala a uvedomovala si jeho význam... Konala teda v omyle, že svojím podpisom potvrdzuje niečo iné, a síce svoju účasť na pojednávaní. Aj vzhľadom na to, že k podpisu došlo s istým časovým odstupom (aj keď nie veľkým) od komunikácie so súdom ohľadne podania odvolania, nespájala svoj podpis do zápisnice s touto komunikáciou a ani bezprostredne pred podpisom zápisnice nebola súdom upozornená na to, čo vlastne podpisuje. ...

Odvolací súd o týchto okolnostiach vedel, nepreskúmal však postup prvostupňového súdu z tohoto pohľadu a nezvažoval ani vykonanie dôkazov v tomto smere a skúmal len formálnu existenciu podpisu sťažovateľky v zápisnici o pojednávaní pod formuláciou o vzdaní sa odvolania, hoci nebolo vylúčené, že došlo k postupu súdu, ktorý by mohol zakladať dôvod na zrušenie rozhodnutia v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP.

... rozsudok Okresného súdu v Považskej Bystrici č. k. 4C/210/2010-17 zo dňa 20. januára 2012, ktorý získal kvalitu právoplatného rozsudku v dôsledku nezákonného postupu súdu, uvedením účastníka konania do omylu v stave citového rozrušenia, už nie je možné zrušiť. Tento rozsudok teda nenapraviteľným spôsobom zasiahol nielen do práv sťažovateľky, ale aj do práv jej manžela. Nenapraviteľným spôsobom zmenil ich rodinný aj spoločenský život.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo Mgr. R. F., rod. R. na súdnu ochranu, upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na ochranu manželstva upravené v čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu v Považskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/210/2010 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľke, Mgr. R. F., rod. R. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 50.000,- €, (slovom päťdesiat tisíc eur), ktoré je Okresný súd v Považskej Bystrici povinný sťažovateľke zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd Slovenskej republiky Mgr. R. F., rod. R. priznáva náhradu trov konania vo výške 269,58 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd posudzoval sťažnosť sťažovateľky, ktorá je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpená, len v rozsahu navrhovaného petitu, t. j. vo veci namietaného porušenia jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a v čl. 41 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 210/2010.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd z príloh pripojených k sťažnosti zistil, že namietané konanie bolo právoplatne skončené rozvodovým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 C 210/2010 z 20. januára 2011, ktorý vzhľadom na vzdanie sa odvolania oboma účastníkmi konania nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 29. januára 2011. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka nesprávne odvodzuje začiatok plynutia lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde od právoplatnosti rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní

sťažovateľky, teda od 19. apríla 2012. Vychádzajúc z predmetu konania vymedzeného sťažovateľkou v petite jej sťažnosti nemožno odvodzovať lehotu na podanie ústavnej sťažnosti od právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorého postup sťažovateľka v sťažnosti ani nenamietala.

Pretože predmetná sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 15. júna 2012, teda v čase, keď už zjavne uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd musel vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému konaniu vedenému okresným súdom posúdiť sťažnosť ako návrh podaný oneskorene a nemohol sa už zaoberať opodstatnenosťou jej námietok uvedených v sťažnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2012